
Opgave 1 Verkiezingen in Caribisch Nederland

Bij deze opgave horen tekst 1, tabel 1 en grafiek 1.

Inleiding

Bij de verkiezingen van de Tweede Kamer was het opkomstpercentage in Caribisch Nederland laag. Omdat het de eerste keer was dat deze eilanden mee mochten doen, had de Nederlandse regering voorafgaande aan de verkiezingen een informatiecampagne opgezet om de kiesgerechtigden te informeren over verschillende aspecten van die verkiezingen (tekst 1). Na de verkiezingen is een onderzoek uitgevoerd dat antwoord moet geven op de vraag naar de effectiviteit van die informatiecampagne. Het onderzoeksrapport bestaat uit een kwalitatief en een kwantitatief deel.

Lees tekst 1.

Tekst 1 is een tekstfragment uit het kwantitatieve deel van het rapport. De centrale onderzoeksvraag staat in de regels 43-46 van tekst 1.

- 1p 1 Formuleer op basis van de centrale onderzoeksvraag een hypothese.

Zie tabel 1.

Nederlandse politici hebben weinig aandacht besteed aan de verkiezingen in Caribisch Nederland.

- 1p 2 Geef aan de hand van tabel 1 een verklaring voor dit gebrek aan belangstelling.

Zie de laatste kolom van tabel 1. (Steekproef als % kiesgerechtigden)

Het percentage van de kiesgerechtigden dat getrokken is voor de steekproef is op Saba wel tien keer groter dan op Bonaire.

- 2p 3 Leg uit waarom die percentages zo verschillend zijn.

Een geïnterviewde zei: "Voor mij als Nederlander zijn de verkiezingen wel belangrijk, voor mij als bewoner van de Cariben niet."

Als regionale verschillen belangrijk zijn dan zou je kunnen overwegen om het kiesstelsel van evenredige vertegenwoordiging te vervangen door een districtenstelsel.

- 2p 4 Leg uit waardoor het komt dat bij een districtenstelsel regionale belangen doorgaans meer aandacht krijgen dan bij een stelsel met evenredige vertegenwoordiging.

Stel dat in Nederland een districtenstelsel ingevoerd wordt waarbij ieder district recht heeft op één zetel. En dat de districten zo worden ingedeeld dat ze de omvang hebben van ongeveer de huidige kiesdeler.

- 2p 5 Leg uit dat invoering van een dergelijk districtenstelsel voor Caribisch Nederland met betrekking tot het behartigen van de eigen belangen waarschijnlijk weinig verschil zal maken.

- Burgers kunnen op verschillende manieren deelnemen aan het politieke proces. Gebruikmaken van het stemrecht is slechts één van de manieren. Stel dat Caribische Nederlanders willen dat de belangen van Caribisch Nederland vaker expliciet meegewogen worden in de besluitvorming in Den Haag.
- 4p 6 Geef twee andere manieren om politiek te participeren. Vermeld bij elk van beide hoe die manier om politiek te participeren kan bijdragen aan het meewegen van de belangen van Caribisch Nederland in Den Haag.

Zie grafiek 1.

- In de maanden oktober en november 2012 hebben getrainde enquêteurs met een gestructureerde vragenlijst interviews afgenomen bij plaatsen zoals de lokale supermarkt, de lokale middelbare school, diverse werkplekken en wijken. Mensen werd gevraagd of ze mee wilden doen aan het onderzoek. Als dat het geval was peilde de enquêteur of de respondent stemgerechtigd was en ook of deze op de hoogte was van de Tweede Kamerverkiezingen van afgelopen september. Daarna werd de vraag gesteld: "Bent u gaan stemmen?" De enquêteur kruiste vervolgens ja of nee aan.
- Er is een **groot verschil** tussen het percentage van de respondenten dat zei gestemd te hebben bij de Tweede Kamerverkiezingen en het percentage kiesgerechtigden dat daadwerkelijk gestemd heeft.
- 2p 7 Beredeneer waardoor het verschil veroorzaakt kan zijn en betrek daarbij twee zaken:
- de wijze waarop respondenten verkregen zijn;
 - het gegeven dat respondenten face-to-face geïnterviewd werden.

Opgave 1 Verkiezingen in Caribisch Nederland

tekst 1

Op 12 september 2012 ging de bevolking van Bonaire, Saba en Sint-Eustatius voor de eerste keer naar het stembureau om te stemmen
5 voor de Tweede Kamer. Om de bevolking goed te informeren over het belang van de verkiezingen en wat de functie is van de Tweede Kamer heeft het Ministerie van
10 Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties een aparte voorlichtingscampagne opgezet voor de inwoners van Caribisch Nederland met een lokale invulling en het thema
15 'U gaat toch ook stemmen?'. De voorlichtingscampagne richtte zich op de regels rondom het stemmen, zoals welke locaties als stembureau fungeren, openingstijden
20 van de stembureaus, de noodzaak van een ID en stempas, de mogelijkheid tot geven van volmacht, en de mogelijkheid om een nieuwe stempas

te halen indien deze is kwijtgeraakt.
25 Daarnaast werden de taken van de Tweede Kamer genoemd, en de vertegenwoordigingsfunctie van de Tweede Kamer voor de inwoners van Caribisch Nederland. Het opkomstpercentage bij deze verkiezingen was laag. Het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en de communicatieafdeling van de Rijksdienst Caribisch Nederland
30 wilden de effectiviteit van de voorlichtingscampagne getiteld 'U gaat toch ook stemmen?' laten onderzoeken. Het betreft een onderzoek onder de kiesgerechtigden van Bonaire,
40 Saba en Sint-Eustatius. De onderliggende rapportage betreft het kwantitatieve deel van het onderzoek. De centrale onderzoeksvraag luidt: "In hoeverre was de voorlichtingscampagne 'U gaat toch ook stemmen?' effectief?"
45

bron: Kwantitatief Onderzoek naar effect Informatiecampagne Tweede Kamerverkiezingen 2012

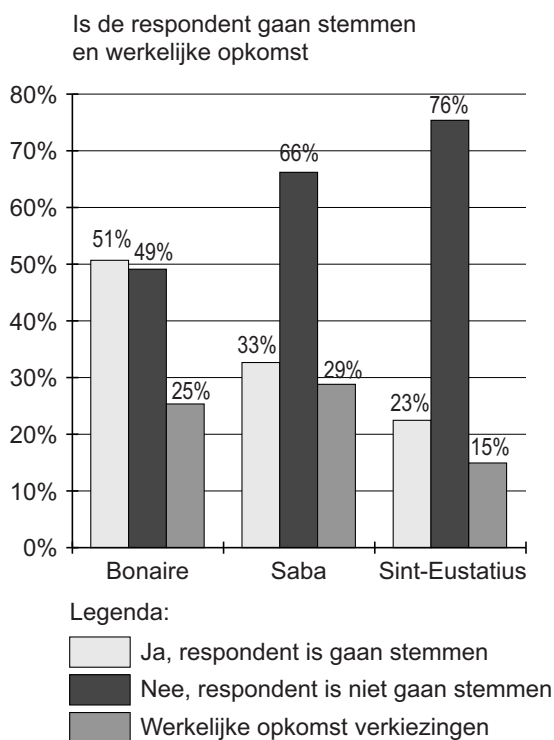
tabel 1

Aantal kiesgerechtigden en respondenten per eiland en totaal aantal kiesgerechtigden van Nederland

Eiland	Aantal kiesgerechtigden	Aantal respondenten	Steekproef als % kiesgerechtigden
Bonaire	10.336	193	1,9%
Saba	802	159	19,8%
Sint-Eustatius	1.760	176	10%
Totaal Caribisch Nederland	12.898	528	
Totaal Nederland	12.524.152		

naar: Kwantitatief Onderzoek naar effect Informatiecampagne Tweede Kamerverkiezingen 2012

grafiek 1

bron: Kwantitatief Onderzoek naar effect Informatiecampagne Tweede Kamerverkiezingen 2012